

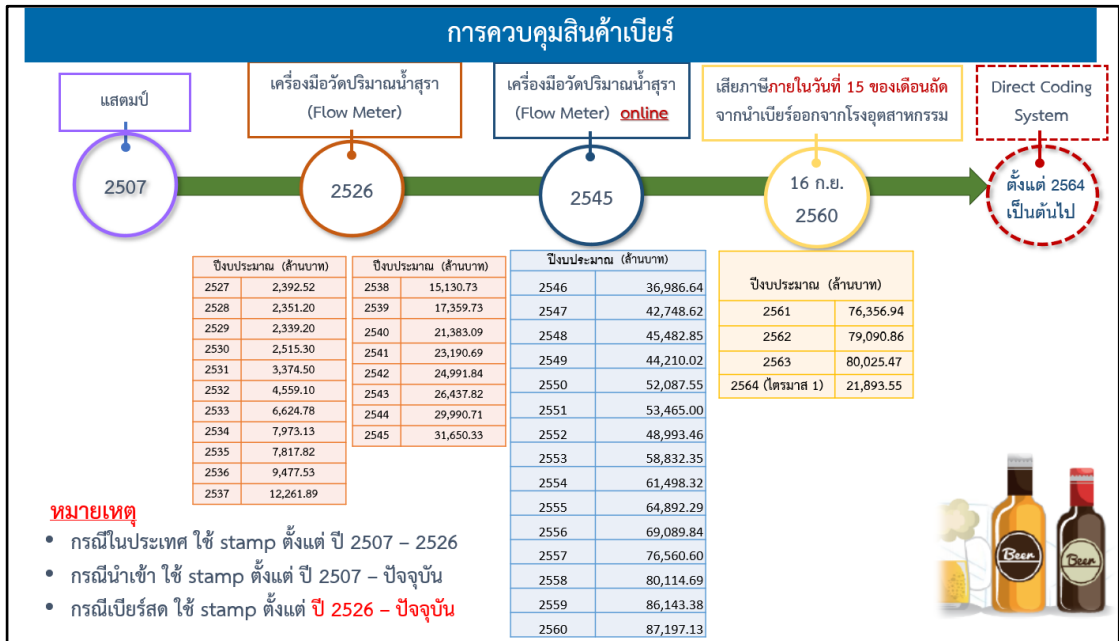
การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีสุราแช่ ชนิดเบียร์ ที่ผลิตในราชอาณาจักร โดยใช้เครื่องหมายแสดงการเสียภาษี ชนิดรหัสควบคุมบนบรรจุภัณฑ์ (Direct Coding)

นายอัครุตม์ สนธยานนท์
รองอธิบดีกรมสรรพสามิต

เบียร์ เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เรียกว่า สุราแช่ ซึ่งหมายถึง มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนผสม โดยที่แอลกอฮอล์นั้น ได้มาจากการหมักบ่ม มิใช่โดยการกลั่น เบียร์ต่างจากไวน์ตรงที่การหมักเบียร์เกิดจากการหมักน้ำตาลที่ได้จากการเปลี่ยนแปลงแป้งของเมล็ดธัญพืช หรือธัญชาติประเภท ข้าวมอลต์ ส่วนไวน์จะเป็นการหมักน้ำตาลที่ได้จากผลองุ่น ที่เรียกว่า ไวน์องุ่นหรือการหมักน้ำตาลที่ได้จากน้ำผลไม้ ที่เรียกว่า ไวน์ผลไม้ ส่วนสุราประเภทเหล้า วิสกี้ บรั่นดีนั้น จะต้องนำแอลกอฮอล์ที่ได้จากการหมักน้ำตาลจากเมล็ดธัญชาติ หรือผลองุ่น หรือผลไม้อื่นมาทำการกลั่นแยกเอาแอลกอฮอล์ออกมาอีกครั้งหนึ่ง จึงเรียกลักษณะนี้ว่า สุรากลั่น ดังนั้น เบียร์จึงเป็นเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับไวน์ และเหล้าวิสกี้ หรือบรั่นดี

การจัดเก็บภาษีสุราแช่ ชนิดเบียร์ ที่ผลิตในราชอาณาจักร กรมสรรพสามิต เริ่มจัดเก็บภาษีสุราแช่ ชนิดเบียร์ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ โดยการใช้แสตมป์สรรพสามิต ต่อมาได้นำระบบมาตรวัดและคอมพิวเตอร์สื่อสารทางไกล (Flow Meter) มาใช้ในการควบคุมและจัดเก็บภาษีสุราแช่ ชนิดเบียร์ ที่ผลิตในราชอาณาจักร จากโรงอุตสาหกรรมผลิตขนาดใหญ่ โดยให้ผู้ประกอบการชำระภาษีหลังจากนำเบียร์ออกจากโรงอุตสาหกรรมแล้ว ภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไป ซึ่งในการควบคุมการผลิตและการชำระภาษี จะเป็นการพิมพ์ข้อความ “ชำระภาษีแล้ว” แสดงให้เห็นบนภาชนะที่บรรจุ ซึ่งมีคุณลักษณะด้านความปลอดภัยที่เห็นได้ด้วยตาเปล่าค่อนข้างน้อย อีกทั้งยังไม่มีภาชนะหรือเทคโนโลยีที่สามารถสืบค้นและติดตาม (Track and Trace) มาใช้ในการควบคุมและตรวจสอบ ประกอบกับกฎกระทรวงกำหนดชนิดและลักษณะของแสตมป์สรรพสามิตและเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ ได้กำหนดเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีของทางราชการสำหรับสุราที่ผลิตในราชอาณาจักร เป็นภาพรหัสสองมิติ ขนาดไม่ต่ำกว่า ๐.๓๕ x ๐.๓๕ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๐.๔๕ x ๐.๙๐ เซนติเมตร พิมพ์ด้วยหมึกป้องกันการปลอมแปลงสีดำ ทางด้านขวามืออักษร “TH” โดยมีรหัสที่ไม่ซ้ำกัน ดังนั้น กรมสรรพสามิตจึงนำเครื่องหมายแสดงการเสียภาษี ชนิดรหัสควบคุมบนบรรจุภัณฑ์ (Direct Coding) มาใช้ในการควบคุมการจัดเก็บภาษีสุราแช่ ชนิดเบียร์ ที่ผลิตในราชอาณาจักร แทนระบบเดิม

รูปภาพที่ ๑ : การจัดเก็บภาษีสุราแช่ ชนิดเบียร์ ที่ผลิตในราชอาณาจักร

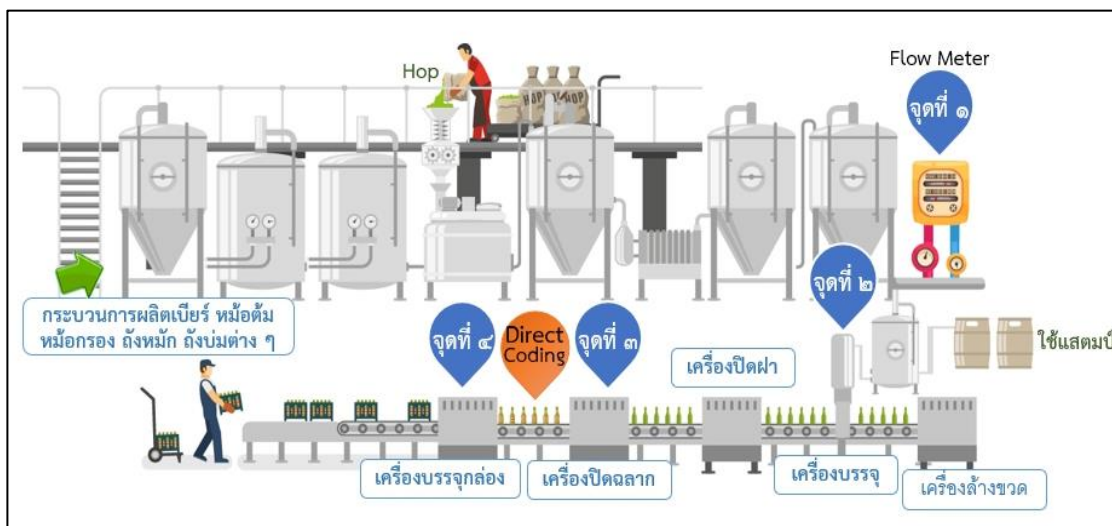
รหัสควบคุมบนบรรจุภัณฑ์ (Direct Coding) เป็นการพิมพ์รหัสลงบนบรรจุภัณฑ์โดยตรง ตัวอย่างเช่น เบียร์กระป๋องจะจัดพิมพ์ไว้ด้านล่างของกระป๋องเบียร์ หรือเบียร์ขวดจะจัดพิมพ์ไว้บนฝาฉีก เป็นต้น การพิมพ์รหัสควบคุมบนบรรจุภัณฑ์จะพิมพ์โดยใช้หมึกพิมพ์สำหรับป้องกันการปลอมแปลง (Security ink) มาใช้ในการพิมพ์รหัสแท่งสองมิติ (๒D Barcode) โดยแต่ละรหัสที่พิมพ์ต้องไม่ซ้ำกัน ซึ่งจะถูกรับรู้โดยระบบบริหารจัดการการจัดเก็บภาษีสุราแช่ ชนิดเบียร์ ข้อมูลจะเป็นข้อมูลเช่นเดียวกับกับรูปแบบหมายเลขกำกับแสดมพ์สำหรับสุรา แล้วดำเนินการแปลงให้เป็นเลขรหัสแท่งสองมิติที่ถูกเข้ารหัส (Encrypted) เอาไว้ การตีความข้อมูลสามารถทำได้โดยการใช้อุปกรณ์พกพาหรือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ นอกจากนี้ยังมีระบบการติดตามและตรวจสอบ (Track and Trace) เพื่อใช้ในการตรวจสอบข้อมูลของผลิตภัณฑ์ที่ถูกบรรจุในรหัสควบคุมบนบรรจุภัณฑ์

รูปภาพที่ ๒ : ตัวอย่างรหัสควบคุมบนบรรจุภัณฑ์ (Direct Coding)

การพิมพ์เครื่องหมายแสดงการเสียภาษีบนบรรจุภัณฑ์ (Direct Code Printing System) เป็นการนำระบบการพิมพ์เครื่องหมายแสดงการเสียภาษีบนบรรจุภัณฑ์ในสายการผลิตไปติดตั้งในสายการผลิต โดยให้มีความเหมาะสมกับลักษณะของสายการผลิตแต่ละโรงอุตสาหกรรม เพื่อให้กรมสรรพสามิตมั่นใจว่าจะได้บรรจุภัณฑ์ที่มีเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีที่สามารถตรวจสอบได้เมื่อนำออกจำหน่าย ซึ่งในระบบดังกล่าว มีกระบวนการทำงานตามภาพที่ ๓ ดังนี้

รูปภาพที่ ๓ : กระบวนการทำงานการพิมพ์รหัสควบคุมบนบรรจุภัณฑ์ (Direct Coding)

จากการศึกษาวิเคราะห์กระบวนการทำงานระหว่างระบบมาตรวัดและระบบคอมพิวเตอร์สื่อสารทางไกล (Flow Meter) ที่ใช้ในปัจจุบัน กับการใช้รหัสควบคุมบนบรรจุภัณฑ์ (Direct Coding) รวมถึงกรอบแนวคิดของการวิเคราะห์ต้นทุนทางบัญชี และต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ที่คำนึงถึงต้นทุนค่าเสียโอกาสเป็นสำคัญนั้น พบว่า นำรหัสควบคุมบนบรรจุภัณฑ์ (Direct Coding) โดยสามารถสืบค้นและติดตาม (Track and Trace) มาใช้ เป็นสิ่งที่กรมสรรพสามิตสามารถคาดหวังได้ว่าจะมีรายรับเพิ่มขึ้นจากผลิตภัณฑ์ที่มีการปลอมแปลงหรือหลีกเลี่ยงภาษี อีกนัยหนึ่ง คือเป็นค่าเสียโอกาสของการตรวจสอบผลิตภัณฑ์ที่ไม่สามารถสืบค้นและติดตาม (Track and Trace) แม้ว่าจะตามมาด้วยราคาที่สูงขึ้น แต่ผลประโยชน์ด้านภาษีที่จัดเก็บได้นั้น ก็จะได้รับเพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยการลักลอบจำหน่ายเบียร์ที่ไม่ได้ชำระภาษี มีลดน้อยลงหรือหมดไป และการประมาณการต้นทุนการบริหารจัดการฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ที่ได้มาจากการใช้เครื่องหมายแสดงการเสียภาษี ชนิดรหัสควบคุมบนบรรจุภัณฑ์ (Direct Coding) เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของกรมสรรพสามิต

ดังนั้น การใช้เครื่องหมายแสดงการเสียภาษี ชนิดรหัสควบคุมบนบรรจุภัณฑ์ (Direct Coding) กับภาษีสุราแช่ ชนิดเบียร์ ที่ผลิตในราชอาณาจักร เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของประเทศไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีความรัดกุม ปลอดภัย ลดการสูญเสयरายได้ อันเนื่องมาจากการลักลอบกระทำความผิด สร้างความมั่นใจในด้านความปลอดภัย ช่วยให้เจ้าหน้าที่ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สนองต่อต่อความต้องการของรัฐบาล ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค อีกทั้งยังเป็นการยกระดับการจัดเก็บภาษีให้มีความเป็นมาตรฐานสากล ลดความเหลื่อมล้ำในการแข่งขันทางธุรกิจ